

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У предметној области прати се стање сигурности снабдевања а на основу Извештаја о сигурности снабдевања Републике Србије, који се доноси у складу са Законом о енергетици. Овим извештајем прати се стање у погледу сигурности снабдевања енергијом и енергентима на тржишту Републике Србије, потешкоћама које су настале код енергетских субјеката у вези са снабдевањем, као и активностима које су предузете у циљу отклањања проблема у снабдевању.

Извештај о сигурности снабдевања обухвата област електричне енергије, природног гаса и нафте.

У области електричне енергије прате се показатељи непрекидности испоруке у преносној и дистрибутивној мрежи, и то: испала снага [MW] – укупна испала снага на свим мерним местима која су остала без напајања услед прекида,

- ENS [MWh] – укупна неиспоручена електрична енергија, која представља укупну неиспоручену електричну енергију за време свих прекида,

- ENS [%] – удео неиспоручене електричне енергије у укупно испорученој електричној енергији,

- AIT [min] – просечно трајање прекида напајања у минутима, које представља количник неиспоручене електричне енергије и средње снаге,

- SAIFI [број прекида/корисник] – просечна учестаност прекида напајања по кориснику, која се рачуна као количник кумулативног броја прекида напајања корисника и укупног броја корисника и

- SAIDI [мин/корисник] – просечно трајање прекида напајања у минутима по кориснику, које се рачуна као количник кумулативног трајања прекида напајања корисника и укупног броја корисника.

Праћењем ових показатеља уочавају се прекиди у снабдевању који могу бити планирани и последица су планираних прекида због радова на мрежи и непланирани који указују на потребу ревитализације система. Праћењем ових показатеља омогућава се боље планирање, као и спречавање непланираних прекида у снабдевању.

Табелама 1. и 2. приказани су ови показатељи у периоду 2013-2018 година. Показатељи за период 2019-2020 биће утврђени након израде Извештаја о сигурности снабдевања за период 2019-2020 година.

таб. 1: Показатељи непрекидности испоруке у преносној мрежи за период 2013–2018. година

Прекиди		Испала снага [MW]	ENS [MWh]	ENS [%]
2013.	Планирани	161	618	0,002
	Непланирани	1.770	747	0,002
	Укупно	1.931	1.365	0,004
2014.	Планирани	115	110	0,0003
	Непланирани	1.905	3.496	0,0104
	Укупно	2.020	3.605	0,0107
2015.	Планирани	359	1.543	0,0046
	Непланирани	2.292	1.659	0,0049
	Укупно	2.351	3.202	0,0095
2016.	Планирани	167	547	0,0016
	Непланирани	1.693	1.317	0,0039
	Укупно	1.860	1.864	0,0055
2017.	Планирани	306	1.496	0,0044
	Непланирани	1.980	1.418	0,0042
	Укупно	2.286	2.914	0,0086
2018.	Планирани	350	1.552	0,0024
	Непланирани	1.059	826	0,0013
	Укупно	1.409	2.378	0,0037

таб. 2: Показатељи непрекидности испоруке у дистрибутивном систему

SAIFI (прекида/корисник)	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Укупно	8,78	10,53	9,25	8,11	8,38	7,99
Непланирани	6,45	8,09	6,73	6,05	6,42	6
Планирани	2,34	2,44	2,52	2,06	1,97	1,99
SAIDI (мин/корисник)	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Укупно	723,72	1.283	1.029	810	917	811
Непланирани	400,9	850	542	458	578	441
Планирани	322,83	433	487	352	338	369

У области природног гаса прате се показатељи који указују на сигурност рада транспортног и дистрибутивног система природног гаса.

Сигурност рада транспортног система се прати преко броја и дужине прекида у испоруци природног гаса на транспортном систему. Прекиди су разврстани у планиране, непланиране и прекиде изазване вишом силом. У таб. 3. су приказани прекиди на транспортном систему Србијагас Нови Сад, у периоду 2015-2018. У истом периоду није било прекида на транспортном систему којим управља Yugorosgaz-Транспорт.

таб. 3: Прекиди на транспортном систему према узроцима

ОТС Србијагас Нови Сад	Узроци прекида					
	Планирани прекиди		Непланирани прекиди		Виша сила	
	Број	Трајање (min)	Број	Трајање (min)	Број	Трајање (min)
2015.	0	0	5	36	0	0
2016.	7	2.649	0	0	0	0
2017.	15	10.980	2	720	0	0
2018.	7	5.460	0	0	0	0

Сви прекиди током 2016. и 2018. године су били планирани и до њих је долазило због радова на санацији или измештању гасовода.

Сигурност рада дистрибутивних система се оцењује на основу параметара поузданости рада ових система – броја и дужине прекида у испоруци природног гаса. Ови параметри се прате одвојено за планиране и непланиране прекиде у испоруци. На основу наведених параметара рачунају се индикатори непрекидности испоруке:

- SAIFI [број прекида/кориснику] - просечна учестаност прекида у испоруци природног гаса по кориснику; Рачуна се као количник кумулативног броја прекида у испоруци природног гаса и укупног броја корисника.

- SAIDI [минута/кориснику] - просечно трајање прекида у испоруци природног гаса по кориснику; Рачуна се као количник кумулативног трајања свих прекида у испоруци природног гаса и укупног броја корисника.

У таб. 44. и таб. 5. су приказани сумарни параметри поузданости рада дистрибутивних система и сумарни индикатори непрекидности испоруке за период 2015-2018. година, који се односе на непланиране и планиране прекиде у испоруци. Подаци су разврстани према узроцима прекида, а дате су и максималне вредности индикатора SAIFI и SAIDI које су забележене у појединим дистрибутивним системима.

таб. 4: Непланирани прекиди на дистрибутивним системима – сумарни показатељи

Узрок прекида	Година	Број прекида	SAIFI	Максимални SAIFI	SAIDI	Максимални SAIDI
			Прекида/кориснику		минута/кориснику	
Редукција са узводног система	2015.	0	0	0	0	0
	2016.	6	0	0,12	0,10	34,14
	2017.	0	0	0	0	0
	2018.	0	0	0	0	0
Истицање гаса	2015.	58	0,02	0,11	1,70	10,15
	2016.	84	0,04	2,00	6,3	15,85
	2017.	37	0,02	0,13	3,33	23,71
	2018.	39	0,01	0,07	1,15	9,44
Трећа страна	2015.	219	0	0,15	0,09	75,88
	2016.	183	0,02	0,54	3,86	710,00
	2017.	259	0,03	0,04	3,80	16,44
	2018.	230	0,06	1,00	9,37	154,62
Неодговарајући капацитет мреже	2015.	0	0	0	0	0
	2016.	0	0	0	0	0
	2017.	0	0	0	0	0
	2018.	0	0	0	0	0
Други разлози	2015.	0	0	0	0	0
	2016.	0	0	0	0	0,07
	2017.	3	0,01	0,3	3,79	168,14
	2018.	1	0,00	0	0,02	0,18
Укупно	2015.	277	0,02	0,15	1,79	75,88
	2016.	273	0,06	2,00	10,26	710,00
	2017.	299	0,06	0,3	10,92	168,14
	2018.	270	0,07	1,07	10,54	164,24

таб. 5: Планирани прекиди на дистрибутивним системима – сумарни показатељи

Узрок прекида	Година	Број прекида	SAIFI	Максимални SAIFI	SAIDI	Максимални SAIDI
			Прекида/кориснику		минута/кориснику	
Узрок на повезаном систему	2015.	0	0	0	0	0
	2016.	5	0	0,03	0,21	6,98
	2017.	4	0,039	1,62	12,93	873,20
	2018.	2	0,02	0,09	15,31	61,03
Административни прекид	2015.	0	0	0	0	0,16
	2016.	2	0	0,55	0,04	0,65
	2017.	5	0,032	0,3	14,81	127,62
	2018.	2	0,01	0,46	0	0
Операторов прекид	2015.	22	0,03	1,00	4,38	540,00
	2016.	27	0,11	0,31	104,85	631,92
	2017.	51	0,040	1,00	14,72	360,00
	2018.	62	0,06	1,00	27,36	540,00
Некатегорисани прекид	2015.	32	0,02	0,11	1,80	12,30
	2016.	32	0,01	0,11	1,57	12,13
	2017.	44	0,004	0,03	2,02	16,55
	2018.	74	0,02	0,17	3,43	28,37
Укупно	2015.	54	0,05	1,00	6,18	540,00
	2016.	66	0,12	0,55	106,67	631,92
	2017.	104	0,11	1,62	44,49	873,20
	2018.	140	0,11	1,72	46,11	629,4

Из приложених показатеља може се видети шта су доминантни узроци непланираних прекида, што указује где је потребно интензивирати активности (одржавање система, боља координација са другим службама и сл.)

У области нафте није могуће пратити конкретне показатеље као у области електричне енергије и природног гаса, где се информације прикупљају на основу података оператора преносног, транспортног, односно дистрибутивног система (мрежне делатности).

Како би се спречиле кризне ситуације у области нафте, односно како би се правилно реаговало на њих Влада је донела Уредбу о утврђивању Програма мера у случају када је угрожена сигурност снабдевања енергијом и енергентима – Кризни план. Овај план садржи поступке и критеријуме за утврђивање поремећаја у снабдевању, надлежности и одговорности ради отклањања поремећаја у снабдевању и поступке за нормализацију снабдевања тржишта Републике Србије. Програм садржи и поступање у случају доношења међународне одлуке о пуштању обавезних резерви на тржиште.

Овим програмом је прописано да министар надлежан за послове енергетике у случају поремећаја у снабдевању нафтом и дериватима нафте, може актом да одобри употребу оперативних резерви. Таква активност представља први корак за ублажавање поремећаја понуде/потражње, док се разматра потреба за додатним мерама за поступање у кризним ситуацијама. Оперативне резерве нафте представљају први корак одбране од поремећаја у снабдевању нафтом и дериватима нафте.

О поремећају у снабдевању извештавају привредни субјекти који имају значајну улогу у одговору на кризну ситуацију, јер примарна одговорност за снабдевање тржишта нафтом и дериватима нафте током кризе остаје на привредним друштвима која су лиценцирана за обављање енергетских делатности из области нафте које послују на тржишту Републике Србије.

Сви субјекти у нафтној индустрији имају обавезу да одмах извештавају Министарство рударства и енергетике о било каквом поремећају или могућем поремећају, било да се ради о непредвиђеним догађајима или планираним пословним операцијама (нпр. поремећаји због обнове/одржавања), које потенцијално могу негативно утицати на испоруке нафте и деривата нафте у Републици Србији.

Оперативне резерве деривата нафте су по свом смислу комерцијалне резерве, у власништву привредних субјеката, а држање оперативних резерви деривата нафте се уређује индивидуално, на националном нивоу. Ове резерве служе за спречавање краткотрајних поремећаја у снабдевању нафтом и дериватима нафте.

Обавезне резерве нафте су резерве које служе за спречавање дуготрајних поремећаја у снабдевању нафтом и дериватима нафте, и формирају су у складу са Директивом 2009/119 / ЕЗ.

У Републици Србији обе врсте резерви представљају део система за спречавање поремећаја у снабдевању енергијом и енергентима.

Систем извештавања о свим врстама резерви је саставни део међународно преузете обавезе о енергетској статистици (Regulation (EC) No 1099/2008) и редовном извештавању међународних институција (ЕУРОСТАТ) о стању у нафтној области. Приступ подацима у реалном времену омогућава правовремено сазнање о расположивим количинама и предузимање одговарајућих активности у случају кризе.

Доношењем предложене Уредбе о оперативним резервама деривата нафте, угља и других енергената, уводи се и редовно планирање и извештавање о висини оперативних резерви од стране обвезника формирања и чувања ових резерви.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У области оперативних резерви нафте се до сада није спроводио пропис којим се ближе уређује ова област. Пропис којим се уређује ова област доноси се први пут.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Законом о енергетици који је ступио на снагу 20. априла 2021. године створен је правни основ за доношење овог прописа.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Уочени проблеми се односе на сигурност снабдевања дериватима нафте, угљем и другим енергентом, у случају краткотрајних поремећаја на тржишту, услед хаварија и других непредвиђених ситуација због којих је угрожена сигурност рада појединих делова енергетског система или енергетског система у целини, услед чега проистиче потреба за јачањем сигурности снабдевања.

Овим поремећајима погођени су како крајњи купци на тржишту деривата нафте, тако и енергетски субјекти који обављају делатност производње електричне енергије и/или комбиноване производње електричне и/или топлотне енергије, као и енергетски субјекти који обављају делатност производње топлотне енергије.

Последице краткорочних поремећаја, уколико не постоје адекватне резерве деривата нафте, угља и других енергената одражавају се на свакодневни живот становништва у погледу снабдевања енергијом и енергентима, као и на отежан рад привреде.

5) Која промена се предлаже?

Доношењем овог прописа ближе се прописују услови и начин постепеног обезбеђења, коришћења и обнављања оперативних резерви деривата нафте, угља и других енергената.

Овим прописом утврђује се динамика формирања оперативних резерви до 1.1.2028. године, начин формирања и чувања оперативних резерви, питање опцијских уговора, планирање оперативних резерви, начин извештавања, као и дужности обвезника формирања и чувања оперативних резерви.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена је потребна у предложеном обиму.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Циљне групе на које ће утицати предложена промена су енергетски субјекти, грађани и друштво у целини.

На енергетске субјекте који послују на тржишту Републике Србије предложене промене ће имати непосредан утицај, а на привреду и друштво у целини посредан, имајући у виду да се наведеним променама доприноси енергетској безбедности Републике Србије.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељена промена је материја коју уређује овај пропис, тако да не постоје други документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Применом важећих прописа није могуће остварити жељену промену.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo)

Није могуће квантитативно представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Уколико би се одустало од интервенције свакако би дошло до немогућности формирања и чувања оперативних резерви, а што би се одразило на сигурност снабдевања тржишта Републике Србије енергијом и енергентима.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Уколико поредимо искуство других држава које препознају оперативне резерве као саставни део сигурности снабдевања, остваривање жељених промена захтева доношење прописа којим се уређује област оперативних резерви.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Жељену промену је потребно постићи у циљу подизања нивоа сигурности снабдевања тржишта Републике Србије енергијом и енергентима

Жељена промена ће утицати на квалитетније и сигурније снабдевање енергијом и енергентима крајњих купаца.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предметном променом се жели постићи стварање услова за обезбеђивање сигурног снабдевања тржишта Републике Србије енергијом и енергентима.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Постојећи општи и посебни циљеви су усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром.

Стратегијом енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године у области нафте утврђен је стратешки циљ - Обезбеђење сигурног снабдевања домаћег тржишта нафтним дериватима чији квалитет одговара највишим ЕУ стандардима.

Једна од битних активности ради остваривања утврђеног циља јесте формирање оперативних резерви, а што је прописано Законом о енергетици.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На основу Извештаја о сигурности снабдевања Републике Србије биће могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих, односно посебних циљева. Такође, остваривање појединих посебних циљева, као што је формирање оперативних резерви нафте биће могуће утврдити путем извештаја које ће енергетски субјекти достављати министарству надлежном за послове енергетике.

Показатељи учинка су број дана оперативних резерви које држе енергетски субјекти који су дужни да ове резерве држе. Почетна вредност ових резерви је 0, а циљана вредност:

- за енергетске субјекте који обављају енергетску делатност производње деривата нафте, односно трговине нафтом и дериватима нафте је 10 дана у 2028 години за моторне бензине и гасно уље типа Евро дизел и 15 дана за млазна горива;

- за енергетске субјекте који обављају енергетску делатност производње електричне енергије и/или топлотне енергије је 15 дана у 2028. години њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

„Статус кво“ опција је разматрана и закључено је да ова опција не доприноси подизању нивоа сигурности снабдевања енергијом и енергентима.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Поред регулаторних мера нису идентификоване друге опције за постизање жељене промене имајући у виду да се једино регулаторним мерама може уредити област оперативних резерви.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Материја Предлога Уредбе о оперативним резервама деривата нафте, угља и других енергената не обухвата подстицајне мере за постизање посебног циља, имајући

у виду да се пре свега односи на уређење формирања и чувања оперативних резерви деривата нафте, угља и других енергената.

- 4) Да ли су, у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?**

У оквиру разматраних опција нису идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?**

Промена се не може постићи кроз спровођење информативно-едукационих мера јер захтева доношење одговарајућег регулаторног решења.

- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике и односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?**

Проблем се може решити искључиво интервенцијом јавног сектора, кроз доношење Уредбе о оперативним резервама деривата нафте, угља и другог енергента.

- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?**

Постоје расположиви и потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција.

- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?**

Изабрана је опција доношења новог прописа, имајући у виду да до сада ово питање није било уређено.

Уколико посматрамо утврђену динамику формирања оперативних резерви нафте овим прописом, напомиње се да су на утврђивању динамике активно учествовале све заинтересоване стране (енергетски субјекти) кроз израду предлога Уредбе о оперативним резервама деривата нафте, угља и других енергената, а као чланови Радне групе за израду предлога Уредбе о оперативним резервама нафте, угља и другог енергента. Предложена опција равномерно распоређује трошкове формирања оперативних резерви у периоду од 2022. године до 2028. године.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?**

Изабрана опција нема утицаја на јавне приходе и расходе у средњем и другом року.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Није потребно обезбедити посебне финансијске ресурсе за спровођење изабране опције у буџету, или из других извора финансирања

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције нема утицаја на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције немају утицаја на буџет Републике Србије.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције немају утицаја на буџет Републике Србије.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Спровођење изабране опције нема утицаја на расходе других институција.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција ће доприносити повећању сигурности снабдевања енергијом и енергентима, што дугорочно има позитивне последице на привреду, а краткорочно узрокује пораст трошкова пословања обвезницима обезбеђења одговарајућих резерви енергије и енергената.

Према спроведеним проценама, овај краткорочни пораст трошкова не утиче значајно на привреду и друштво у целини, односно користи које привреда и друштво имају од повећања нивоа сигурности снабдевања значајно превазилазе утврђене краткорочне трошкове.

Енергетски субјекти који имају обавезу формирања и чувања оперативних резерви имају обавезу достављања Плана формирања и одржавања оперативних резерви за наредну годину, као и одговарајућих извештаја и изјава (члан 5. став 6, члан 10. став 6, члан 11. став 1. и члан 14. став 2. и 3. Како ће ове активности обављати

запослени у енергетским субјектима који раде на припреми програма пословања, као и извештавања о производњи, потрошњи и продаји енергије и енергената, увођење нових обавеза не захтева ангажовање нових запослених, већ се њихово испуњење може спровести са постојећим запосленима. Такође, испуњење ових обавеза не захтева додатно ангажовање правника, књиговођа или других служби. Једини нови трошак представља ангажовање акредитоване независне контролне организације са седиштем у Републици Србији која ће да припреми извештај о количини и квалитету оперативних резерви које се чувају у поједином складишту на основу опцијског уговора задњег дана претходног месеца. Према просечним ценама, трошкови извешаја о квалитету износе око 2.800 РСД по једном објекту у којем се чувају оперативне резерве, а трошкови извештаја о квантитету износе око 18,50 РСД по тони месечно. У вези са наведеним напомиње се да енергетски субјекти чувају оперативне резерве пропорционално свом учешћу на тржишту, па се и наведени трошкови распоређују код свих енергетских субјеката пропорционално на литар деривата нафте који се ставља у промет на тржиште Републике Србије.

Што се тиче трошкова увођења SCADA система, напомиње се да су ови системи обични системи процесне аутоматизације, те да енергетски објекти у којима се складиште деривати нафте већ поседују ове системе, те они не представљају нови трошак за енергетске субјекте.

Еквиваленти сирове нафте из члана 8. и 9. предлога Уредбе утврђени су на основу рандмана производње деривата нафте из сирове нафте, као и односа цене сирове нафте и деривата нафте. У вези са наведеним еквивалентима, напомиње се да су на утврђивању ових еквивалената активно учествовале све заинтересоване стране (енергетски субјекти) кроз израду предлога Уредбе о оперативним резервама деривата нафте, угља и других енергената, као чланови Радне групе за израду предлога Уредбе о оперативним резервама нафте, угља и другог енергента. Утврђеним еквивалентима стављају се у исти положај привредна друштва која оперативне резерве могу чувати у дериватима нафте и привредна друштва која оперативне резерве могу чувати у сировој нафте.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

На ово питање је одговорено под бројем 1).

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опције не утичу на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација на начин што обезбеди формирања и чувања оперативних резерви морају имати у реалном времену увид у стање складишта преко SCADA система и дозволити министарству надлежном за послове енергетике да у реалном времену прати стање складишта даљинским приступом SCADA система складишта.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција не утиче на друштвено богатство и његову расподелу.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Изабрана опција нема ефекте на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Како изабрана опција у целини доприноси повећању сигурности снабдевања енергијом и енергентима на тржишту Републике Србије, користи за грађане огледају се у несметаном обављању свакодневних активности и задовољењу основних животних потреба.

Изабрана опција може узроковати трошкове грађанима у делу набавке деривата нафте, уколико обвезници држања оперативних резерви ове трошкове не могу покрити из својих унутрашњих резерви. Према анализи коју је спровело министарство надлежно за послове енергетике, ови трошкови су минимални и крећу се у оквиру дневних флукуација цене деривата нафте на светском тржишту.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Ефекти реализације изабране опције неће штетно утицати на неку специфичну групу популације и неће негативно утицати на успешно спровођење те опције.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Мере изабране опције неће утицати на осетљиве друштвене групе.

1) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним

обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Изабрана опција не би утицала на тржиште рада и запошљавање, као и услове за рад у целини. Могући позитиван утицај може имати потребе Агенције за енергетику Републике Србије и надлежних инспекција да се додатно кадровски ојачају.

2) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Изабране опције омогућавају равноправан третман и не доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица.

3) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Изабрана опција би могла да утиче на цене роба деривата нафте, уколико обвезници држања оперативних резерви ове трошкове не могу покрити из својих унутрашњих резерви. Према анализи коју је спровело министарство надлежно за послове енергетике, ови трошкови су минимални и крећу се у оквиру дневних флукуација цене деривата нафте на светском тржишту.

Како изабрана опција у целини доприноси повећању сигурности снабдевања енергијом, изабрана опција има значајне користи за грађане, што се огледа у несметаном обављању свакодневних активности и задовољењу основних животних потреба.

4) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Реализацијом изабраних опција се не утиче на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу.

5) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Реализацијом изабраних опција се не утиче на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Изабрана опција не утиче директно на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије имајући у виду да предложени обим измена не доноси битне новине у законским решењима у односу на постојећи закон.

Међутим увођењем законске обавезе израде и праћења реализације Интегрисаног Националног енергетског и климатског плана, доћи ће до унапређења енергетске политике која ће имати позитивне ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција не утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција не утиче на здравље људи.

1) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Изабрана опција не представља ризик по животну средину и здравље људи. Погледати такође и одговор на питање 1).

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција не утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Са изабраном опцијом се не уводе организационе, управљачке или институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Потребно је јачање расположивих капацитета постојеће јавне управе, пре свега броја запослених у Сектору за нафту и гас и Сектору за инспекцијски надзор Министарства рударства и енергетике.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције потребно је додатно кадровско попуњавање у појединим организационим јединицама Министарства рударства и енергетике.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Изабрана опција нема никаквих негативних утицаја на владавину права и безбедност.

Надзором и контролом нивоа оперативних резерви омогућава се правилно поступање у кризним ситуацијама и спречавање настајања штете за привреду и друштво услед недостатка енергије и енергената.

Трошкови изазвани увођењем овог система надзора и контроле, како је раније објашњено, не представљају нове трошкове, осим у делу ангажовања акредитоване независне контролне организације са седиштем у Републици Србији, а што је далеко мањи трошак од штете за привреду и друштво која у целини може бити проузрокована недостатком енергије и енергената.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција неће утицати на одговорност и транспарентност јавне управе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Није потребно спровођење додатних мера.

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група. Заинтересоване стране су учествовале у припреми предлога Уредбе о резервама деривата нафте, угља и других енергената.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење изабране опције није потребно обезбеђивање додатних финансијских средстава имајући у виду да је јачање организационих јединица предвиђено Правилником о систематизацији радних места у Министарству рударства и енергетике, а јачање надлежних инспекцијских органа предвиђено је и у оквиру спровођења Закона о инспекцијском надзору.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Ризик за спровођење изабране опције постоји у случају да се не повећају капацитети појединих организационих јединица, као и капацитети инспекцијских органа који би омогућили чешћи и квалитетнији надзор и контролу.